

De Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 35 — 29 AUGUSTUS 1952

Alleen voor
abonné's van
PANORAMA
5 ct.

DE WATERRATTEN!

TOMBIO

DE LUIE SMULPAAP

kon smullen zonder er eerst voor te werken. En smullen deed hij! Op de dag dat hij de erfenis kreeg bestelde hij bij drie beroemde koks een vorstelijk diner. Hij nam een bediende, Pokkio, in dienst en begaf hij zich met deze naar zijn woning. Daar aangekomen wierp hij zich op bed, vouwde hij zijn handen onder zijn hoofd en gaf hij Pokkio opdracht zijn bijl in de tuin te begraven, zodat hij door dat stuk gereedschap nooit meer aan werk

„Ach, maar dat is toch niet erg! Ik heb er helemaal geen last van, want ik hoef toch niet te werken.”

Hij lachte echter niet, toen hij op zekere nacht, na bijzonder veel gegeten te hebben, wakker werd door een gemene steek in zijn maag. Het was alsof iemand een gloeiende pook dwars door hem heen had gestoken. „Wau-au-au!” brulde hij. „Oei-oela! O, wat heb ik een pijn. Wa-a-a-a!”

Pokkio kwam in zijn nachtgewaad en op zijn pantoffels toesnellen. „Wat is er aan de hand, meester?” vroeg hij.

„Pijn,” brulde Tombio. „Ik heb een ontzettende maagpijn! Vooruit, kerel, sta niet te suffen! Doe wat!”

„Ik zal de dokter halen,” zei Pokkio ijverig. „Misschien heeft die een medicijn. Misschien heb u ook alleen te veel gegeten, maar dat ziet de dokter dan wel.”

„Nee, ik wil geen dokter!” zei Tombio. „Stel je voor, dat die man er niets van weet en zegt, dat ik toch te veel heb gegeten. Dan moet ik zeker honger gaan lijden. Nee, ik wil geen dokter hebben, de pijn wordt trouwens al wat minder. Het idee, dat ik te veel gegeten zou hebben is werkelijk te dwaas, Pokkio. Ik heb juist trek. Kom, haal mij eens vlug een appeltaart en een flinke meloen.” De pijn trok inderdaad weg en Tombio at met veel smaak de appeltaart en de meloen op. Daarna stopte hij nog wat bitterkoekjes in zijn mond en viel hij weer in slaap. Ik zal maar niet precies vertellen wat hij de volgende dag allemaal at. Hij voelde zich volmaakt gelukkig — totdat hij die nacht wakker werd met het gevoel of er aan alle kanten spijkers in zijn lichaam werden geslagen. Hij had zo'n pijn, dat hij geen adem kon halen en vijf minuten lang niets kon zeggen. Toen begon hij te kreunen, op welk geluid Pokkio direct toesnelde. „Wat is er, edele heer?” vroeg de bediende onthutst. „Zal ik toch de dokter maar roepen?”

Tombio kon van pijn geen antwoord geven en daarom besloot Pokkio zijn eigen gang te gaan. Hij

Onder de regering van koning Eldar leefde er in Babbaldonië een houthakker, Tombio genaamd, die in twee opzichten zeer merkwaardig was: hij was verzot op lekker eten en hij was zo lui, dat hij het liefst de hele dag in zijn bed lag. Nu zijn luiheid en voortdurende trek in lekker eten twee vervelende eigenschappen, vooral omdat zij niet goed samengaan. Als Tombio eten wilde hebben, moest hij daar geld voor betalen en geld kon hij alleen krijgen door niet lui te zijn en zoveel mogelijk bomen om te hakken. Dat deed hij dan ook maar, want zijn eetlust won het altijd nog van zijn luiheid en zo kwam het, dat de luie Tombio waarschijnlijk de ijverigste houthakker van het hele land was.

Daar kwam echter verandering in, toen een oom van Tombio op zekere dag kwam te overlijden. Deze oom was in de tapijtenhandel (Babbaldonië was beroemd om zijn tapijten) schatrijk geworden en hij liet Tombio in zijn testament zijn hele vermogen na. Je kunt begrijpen wat hiervan het gevolg was. Tombio was in de wolken van blijdschap, niet omdat hij nu een groot huis of mooie kleren kon kopen, maar omdat hij eindelijk

zou kunnen worden herinnerd.

Tombio at die avond als nooit tevoren. De koks hadden alle drie hun uiterste best gedaan, omdat elk van hen hoopte, de lekkerbek tot vaste klant te krijgen, en de spijsen, die door twaalf dragers bij Tombio werden afgeleverd, waren dan ook voortreffelijk. Nadat hij in zes uur tijds drie porties Russische kaviaar, zesendertig oesters, drie gevulde hamrolletjes, zes gevulde eieren, twee borden kastanjesoep, twaalf gevulde flensjes, een heel speenvarkentje, twee gestoofde varkenspoten, een gebraden haas, twee porties spinazie, een kersentaart, een tulband en drie chocoladepuddingen had opgegeten, kon Tombio geen pap meer zeggen en lag hij twee uur lang machteloos op zijn bed. Daarna voelde hij zich echter weer tot eten in staat en maakte hij een pond marsepein en een half pond kaastruffels soldaat.

Zo ging het twee of drie weken door. Tombio kwam zijn bed niet uit en at wat hij kon. Daarna at hij iets minder, maar toch altijd nog zoveel, dat hij elke dag vier pond zwaarder werd. Hij werd natuurlijk verbazend dik, maar dat kon hem niets schelen en als iemand er eens iets van zei, antwoordde hij lachend:

schoot haastig wat kleren aan en repte zich naar de dokter. Deze vond het niet bepaald prettig, dat hij midden in de nacht uit zijn bed werd gehaald, maar toen hij hoorde, dat Tombio ziek was, ging hij direct mee, omdat hij wist, dat de voormalige houthakker hem vorstel-lijk zou kunnen betalen.

Toen de twee mannen bij Tombio kwamen, lag de dikke smulpaap akelig met zijn ogen te draaien en schreeuwde hij het uit van de pijn. „Hè,” zei de dokter verbaasd tegen Pokkio, „ik dacht, dat je mij bij Tombio zou brengen.”

„Nou, dat ik heb ik toch gedaan!” zei Pokkio. „Schiet nu maar op en verlicht zijn pijn.”

„Ja, maar dit is Tombio toch niet,” zei de dokter. „Tombio is een flinke, knappe, sterke kerel. Hij lijkt helemaal niet op dit opgeblazen heerschap.”

„Het is Tombio wel,” verklaarde Pokkio. „Hij heeft alleen een beetje veel gegeten.”

„Lieve help!” kreet de dokter. „Een beetje veel gegeten, zeg je! Als hij zo doorgaat, is hij binnen een paar maanden dood van het eten!”

Zeg, Tombio, luister je naar mij?”

„Ja,” kreunde de dikkerd.

„Nou, als je mij hebt verstaan, weet je ook, hoe je beter kunt worden. Je moet minder eten, anders ga je dood.”

„Ik wil niet minder eten!” zei Tombio verontwaardigd. „Ik houd van eten en ik heb geld genoeg om eten te kopen en dus eet ik net zoveel als ik wil. Dokter, ik zal alles doen wat u zegt, maar minder eten doe ik beslist niet!”

De dokter stond even peinzend naar hem te kijken. Toen glim-

lachte hij en zei: „Zul je alles doen wat ik zeg?”

„Alles,” beloofde Tombio, „Als ik maar net zoveel mag blijven eten als ik wil.”

„Goed,” zei de dokter opgewekt. „Je mag eten wat je wilt — op voorwaarde dat je morgen drie bomen omhakt!”

„Wat?” kreet Tombio. „Drie bomen omhakken? Een man die zo rijk is als ik? Zeg, wat denkt u wel? Ik ben geen houthakker meer. Ik heb geld. Ik hoeft niet te werken!”

„Je hebt beloofd, dat je mijn bevel zou opvolgen,” zei de dokter en met die woorden draaide hij zich om en ging hij weg.

Tombio hield woord. Hoewel hij de volgende dag nog steeds ziek was en zelfs niet aan eten durfde denken, kwam hij zijn bed uit en liet hij Pokkio zijn oude bijl opgraven. Hij waggelde met zijn bijl naar het woud, waar hij een niet al te dikke boom uitkoos. Voor hij de bijl de eerste maal in het hout dreef, was hij al moe en nadat hij tien slagen had gedaan, stond het zweet hem op zijn voorhoofd. Mopperend op de dokter hield hij echter vol en drie kwartier later had hij de boom geveld. Kijkend naar de liggende boom mompelde hij: „’t Gekke is, dat ik mij ondanks dat zware werk toch prettiger voel; ik denk, dat ik meteen maar aan die tweede boom begin.” Hij voegde de daad bij het woord en velde die ochtend drie bomen, waarna hij met een flinke trek naar huis ging, zich gezonder voelend dan hij de laatste paar weken had gedaan.

Toen de dokter die avond bij hem kwam, lag Tombio vermoeid, maar tevreden in zijn bed te eten.

„Bravo, dokter!” riep hij zodra

hij de geneesheer zag, „die medicijn van u heeft prima geholpen.”

„Dat wist ik wel,” zei de dokter. „Kijk, Tombio, als een mens niet eet en wel werkt, wordt hij ziek. Maar als een mens niet werkt, maar wel veel eet, wordt hij ook ziek. Je kunt dus kiezen: of niet werken en heel weinig eten of hard werken en eten zoveel je wilt.”

„Wat!” riep Tombio verontwaardigd. „Ik werken? Ik met al mijn geld toch nog werken? Ik denk er niet aan; ik houd van lui-eren en ik houd van eten en dus doe ik allebei!”

„Goed,” zei de dokter en zonder verder nog een woord te zeggen ging hij naar huis.

Tombio bleef de volgende morgen weer op zijn bed liggen en at voor tien. De gevolgen bleven evenwel niet uit, want ’s avonds kreeg hij weer zo’n razende buikpijn, dat hij de volgende dag ten einde raad maar tien bomen omhakte. Hij had zijn les eindelijk geleerd en ging in het vervolg weer elke dag naar het bos, waar hij dan net zo hard werkte als vroeger. Langzamerhand werd hij daardoor weer een rechte, sterke kerel en kon hij weer net zoveel eten als hij maar wilde.

Enige tijd daarna kwam Tombio tot de ontdekking, dat hij het grootste deel van het geld, dat hij van zijn oom had geërfd, eigenlijk helemaal niet nodig had; hij verdiende met zijn werk bijna genoeg om zijn altijd nog overvloedige maaltijden te betalen. Daarom liet hij een school bouwen, waar iedereen gratis mocht komen leren. In de gevel van dat gebouw liet hij de woorden aanbrengen: „Geld maakt gelukkig — als je het goed besteedt.”

ROOSJE

UIT DE LUIERJAREN VAN JOORT

De aanval

Met zijn mooie Zondags broekje
En zijn nieuwe schoentjes aan,
Loopt ons Hansje wat te wand'len,
En hij vindt zich heel voornaam.

„Kijk eens naar mijn mooie broekje
En mijn schoentjes!” roept hij uit.
„Vinden jullie ze niet prachtig?”
Ieder lacht dan om die guit.

Met een vaart, haast niet te sluiten,
Rent een hond op Hansje toe.
Hans staat stil, denkt aan zijn kleren
En de standjes van zijn moe.

Grommend, met ontblote tanden,
Blijft de hond voor Hansje staan.
„Ga toch weg!” schreeuwt Hansje angstig,
„Ik heb jou toch niets gedaan!”

Maar het is een heel brutale
En ook nog een valse hond.
Met zijn grote, sterke tanden
Smijt hij Hansje op de grond.

„Help, o, help!” schreeuwt Hansje luidkeels.
„Help, o, help, ik word vermoord!”
Moeder komt het ventje helpen,
Zij heeft Hansje's roep gehoord.

„Hansje!” zegt ze zenuwachtig,
„Hans, wat is er aan de hand?
Waarom schreeuw je en waarom toch
Lig je naast je ledikant?”

Leerrijke Lessen

Een oude haan zat
als een schildwacht op
een hoge tak en zag het
loze vosje komen.

„Haha,” lachte de
vos, toen hij onder de
boom stond, „haha,
broeder haan, mijn hart
zingt van blijdschap,
omdat ik u daar zie zit-
ten. Ik ga een verre reis
doen en daar we altijd
goede burens zijn ge-
weest, wilde ik niet ver-
trekken zonder u voor-
eerst warm aan mijn
vossenhart te drukken.
Kom gauw naar bene-
den dat ik u omhels, want
ik heb grote haast.”

„Vriend,” kraaide de
oude haan, „het nieuws
van uw vertrek is het
beste nieuws, dat ik in
lange tijd heb gehoord.
Uw vriendschap ont-
roert me tot ver in mijn
langste staartveren en
ik kom zo naar be-
neden.”

„Waar wacht je dan
op?” zei de vos onge-
duldig.

„Op die twee man-
nen, die ik zie komen.”

zei de haan. „Het zijn
jagers, want ze dragen
elk een geweer en ik
wed, dat zij mij de blijde
boodschap van uw ver-
re reis komen brengen.

Laten we samen eerst
horen wat die beide
vrienden te zeggen heb-
ben.”

„Twee jagers!” stot-
terde de vos, „twee....

DE HAAN EN DE VOS

Ik zie u straks nog wel.”

En weg was Reintje.
Vol schaamte en vol
verdriet, omdat hij zijn
list verijdeld zag.

Maar de haan op de
tak van de boom zat
stiekem in zichzelf te
lachen, want er waren
helemaal geen jagers in
de buurt. Hij had ech-
ter wel gemerkt, dat
vosje er weer eens op
uit was om iemand een
kwade poets te bakken,
maar dit keer was hij
Reintje toch de baas
geweest.

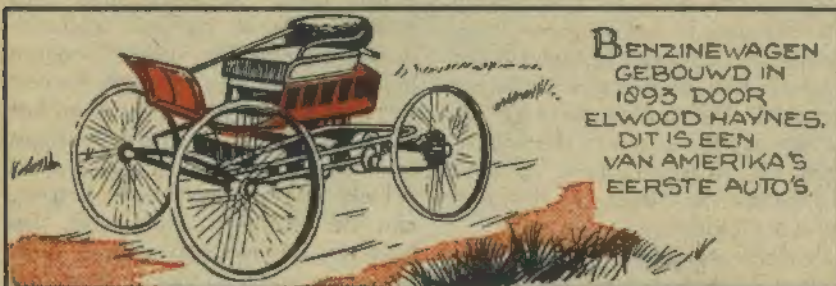
Zo gaat het vaak.
Ook onder ons. Met
zoet gevele tracht men
ons soms te verleiden
tot iets, dat erg nadelig
is voor onszelf, maar
als we onze tanden
laten zien en wijzen op
een of ander gevaar, dat
de belager bedreigt,
kiest deze niet zelden
het hazenpad en laat
hij zijn sluwe vossen-
natuur zien zoals ze is.
Als je in het nauw komt,
denk dan eens aan die
wijze haan in die boom.

ONZE WONDERE WERELD

TRANSPORTMIDDELEN

NIET ALTIJD HEBBEN DE MENSEN KUNNEN BESCHIKKEN OVER GEMAKKELIJKE EN SNELLE MIDDELEN DIE DE AFSTANDEN OVERBRUGDEN. LANGE TIJD WAS HET MAAR MOND-JESMAAT.

BENZINEWAGEN
GEBOUWD IN
1893 DOOR
ELWOOD HAYNES.
DIT IS EEN
VAN AMERIKA'S
EERSTE AUTO'S.

IN 1882 BOUWDE EDISON
EEN SPOORLIJN IN ZIJN EIGEN
TUIN EN DEED ER PROEFNE-
MINGEN MET ZIJN 12 PK.
ELECTRISCHE LOCOMOTIEF.

PONY-EXPRES. EEN POSTDIENST
TUSSEN MONTANA EN CALIFORNIË
IN 1860 EN 1861 ER KWAMEN 190
STATIONS AAN TE PAS, PLUS 80
RUITERS EN 400 PAARDEN. DE RIT
DUURDE 8 DAGEN.

IN SPANJE GING HET PER
OSSEKAR OF LIEVER SLEE.
EEN MAN MENDE DE OSSEN
EN EEN ANDER OUEDE DE
IJZERS.

ARABIË HIELD ZICH AAN ZIJN
LEVENDE MOTOREN: DE
TROUWE, STERKE KAMELEN,
DIE KOSTBARE LADINGEN
DOOR DE DORRE WOES-
TIJNEN BRACHTEN.

CUGNOT'S STOOMWAGEN VAN 1769
DIENDE VOOR HET TREKKEN VAN
KANONNEN. DE KETEL HAD NET
GENUEG STOOM VOOR 15 MINUTEN
EN DE SNELHEID WAS 2 MIJL
PER UUR.

Zwaluwen

Er komen in ons land drie soorten zwaluwen voor: de boeren-zwaluw, de huiszwaluw en de oever-zwaluw. Bovendien zijn er nog twee vogelsoorten, die wel de naam zwaluw dragen, maar in werkelijkheid weinig met deze te maken hebben en niet tot de zangvogels gerekend worden. Dat zijn de gier-zwaluwen en de nachtzwaluwen. Over deze interessante vogels zullen we het echter volgende week hebben. Deze keer houden we ons bezig met de echte zwaluwen.

Wanneer je op zo'n echt Nederlands weggetje loopt, met aan de ene kant een brede sloot en aan de andere zijde een weiland, dan zul je dikwijls genoeg een aantal donkere vogeltjes opmerken, die, door elkaar krioelend als een 'muggen-zwerm, snel en laag over het water scheren. Dat zijn dan de zwaluwen, want de wei is hun domein.

Het is een groot genoegen om te midden van die zwierige bende eens stil te staan, en ze wat nader te bekijken. Schuw zijn ze helemaal niet, want vertrouwend op hun vlugge wicken scheren ze vlak langs je hoofd en snellen laag over het water, gooien zich plotseling, als met een sprong, loodrecht in de lucht en duikelen weer terug.

Als je het treft zijn zowel de huis-zwaluwen, met hun blinkend witte keel en rugvlek, als de iets grotere boerenzwaluwen aanwezig.

De staart is bij beide soorten ingesneden, maar bij de huiszwaluw veel minder diep dan bij de boeren-zwaluw, wiens buitenste stuurpen-nen ver uitsteken. De laatste heeft bovendien een lichte, geelachtige

buikzijde, die aan de achterkant rood aanloopt, en een roodbruine vlek op keel en voorhoofd. De rug is van een prachtige staalblauwe kleur, die je ook bij de huiszwaluwen terugvindt.

Deze kenmerken kun je allemaal op je gemak bekijken, want ze keren en draaien zo veel je wilt. Het komt er maar op aan, de beide soorten eens goed te vergelijken, dan onthoud je het je leven lang. Vooral die helderwitte vlek op het rugeinde van de huiszwaluw is erg typerend. Bij donker weer of als het schemerig is, steekt die scherp tegen de achtergrond af en lijkt door de grillige vlucht van de vogel wel een vliindertje.

De derde zwaluwsoort, de oever-zwaluw, herken je terstond als een verwant van de vorige, maar hij is grauwer. Bruin van boven, een witte band om de nek, bruine borst

Huiszwaluwen.

en lichtere onderzijde. Deze zwaluw ontmoet je in moerassen en rietlanden.

Onvermoelde vliegers zijn de zwaluwen. Veel andere vogels hebben een rustpunt of observatiepost nodig, maar de zwaluwen kruisen urenlang rond om insecten te bemachtigen. Als het mooi weer is en de muggen hogere luchtlagen opzoeken, vliegen ze hoog en bij donker weer jagen ze laag over de grond en het water. Maar lopen kunnen ze ook wel. Ze tonen dit vooral, als ze in de plassen op de grintwegen en in kleistreken bouwstof voor hun nest verzamelen.

Als de boer op sombere juni-dagen de maaimachine door het hooiland drijft en de lange grashalmen in evenwijdige banen doet neervallen, wordt hij altijd vergezeld door een twintigtal van deze ijverige vogels, die de opgeschrikte insecten behendig snappen.

Maar niet altijd zijn de zwaluwen op voedsel uit, ze doen ook vaak een voor ons onbegrijpelijk spelletje en achtervolgen elkaar in dolle vaart, terwijl ze onvermoeid „twit, twit, twit" roepen.

Boerenzwaluw.

De boerenzwaluw heeft heus een aardig liedje. Je moet maar eens luisteren als ze op een telefoon-draad zitten. De andere soorten hebben slechts een lokroep, die ook wel aardig klinkt, want ze doen het nogal vaak en met een troepje tegelijk.

Ook wat de nestbouw betreft, zijn de zwaluwen opvallend. De huis- en de boerenzwaluwen met-selen hun nest van klei en de oever-zwaluw graaft het uit in een min of meer steile afgraving of dijk. Ook wel in de mergelwanden van Zuid-Limburg. Je staat er versteld van, hoe dat zwakke vogeltje met zo'n kleine snavel in zulk hard materiaal een gang kan graven van vijfen-zeventig tot honderdvijftig centimeter lang. Aan het eind van de gang maakt hij een nestje van veertjes, waarop de vier of vijf witte eitjes komen te liggen. Ze nestelen in kolonies.

Het nest van de huiszwaluw zul je dikwijls genoeg ontdekken, als je in de buurt waar ze voorkomen langs de dakgoten van de huizen kijkt. De ronde, ongeveer anderhalve decimeter brede kleiprop hangt vrij aan de muur, dicht onder de daklijst. De grond er onder is meestal wit van de uitwerpselen.

De boerenzwaluw nestelt graag in de gebouwen, in stallen en schuren, en zet zijn nest, dat platter van vorm is dan dat van de huiszwaluw, op een balk neer. Ook onder bruggen bouwt hij wel.

De zwaluwen zijn echte trek-vogels. In Augustus of begin September vertrekken ze naar Zuid-Afrika en in het vroege voorjaar komen ze weer, met vreugde door de landman begroet. Ze nemen dan hun oude nest weer in gebruik, als dat tenminste niet door die brutale mussen in beslag genomen is, want dat zijn echte plagen voor de huis-zwaluwen.

Ik twijfel er niet aan of jullie zullen nog veel plezier van deze aardige vogeltjes beleven.

P. D.

Oeverzwaluw.

WAT ZEGT M'N NAAM?

We hadden het in onze vorige bespreking over de ing-namen, de zogenaamde patronymica, vadersnamen op ing, welk ing dan door gewestelijke uitspraak veranderen kan in inga, inge, ink of inck en ynck.

Behalve deze hoofdvormen zijn er nog verschillende bijvormen ontstaan, welke in familienamen tot op de huidige dag zijn blijven voortleven. Zo komt men in plaats van ing ook wel eens de uitgang ung tegen, bijvoorbeeld in Amelung, Hartung, Weidung.

Er zijn ook een aantal familienamen, welke op eng of enk uitgaan, maar dit eng of enk heeft met de uitgang ing niets te maken; in namen als Buiteneng, Grooteneng, Weitenenk en dergelijke duidt eng, enk op een om-

heind of afgesloten stuk bouwland.

Andere bijvormen van inga en inge zijn nog ingha, unga, yngha en ynghe. En enkele keren komt ook een verkorte vorm op ia voor, zoals in Bothnia, Burmania, Donia, Hania, Sinia, Tania,

ACHTERNAMEN

Unia. Dit zijn afgesloten vormen van Bothinga of Bottinga, Burmaninga, Doninga, Hanninga, Sininga, Taninga, Uninga. Deze afslijting van inge tot ia is het gevolg van een eigenaardigheid van de Friese taal, welke een bijzonder zachte uitspraak van de g kent, welke de uitspraak van de j nabij-

komt. Heel veel woorden, die in andere Germaanse talen met een g beginnen, hebben dan ook in het Fries een j. Zo is het Nederlandse geven in het Fries jaen; het Nederlandse gave, gift in het Fries jeftha; het Nederlandse gisteren in het Fries jister; het Nederlandse garen in het Fries jeren. En wanneer de g door een n wordt voorafgegaan zoals in inga, dan is de uitspraak nauwelijks hoorbaar. Doninga, Uninga werden dan ook niet uitgesproken als Donin-ga, Unin-ga, maar als Donija, Unija, wat op de duur als Donia, Unia werd geschreven. Zo ontstonden familienamen, welke op het eerste gezicht erg buitenlands aandoen, maar die toch wel heel degelijk tot de Nederlandse namenschat behoren.

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

DE SINT-ACATHAVLOED

Het was midden in de winter van het jaar 1825. Twee maanden had het onophoudelijk gestormd uit het westen en zuidwesten. Dadelijk daarop joeg een felle noordwester het water op tot ongekende hoogte en drong het de Zuiderzee in. Op 1 Februari was 't plots bladstil, maar in de voormiddag van de derde was de storm er weer. Tegen de avond leek het of wind en water voor Hindelopen tegen elkaar aan het vechten waren. Flinke gaten begonnen te voorschijn te

komen in straten en dijken en de golven sloegen uit alle windstreken door straten en stad. De noodklokken luidden, want de stormvloed was tot 2.68 boven volzee geklommen. In dijk en straten hier en daar scheuren van anderhalve meter diep; palen en grote keien, vaten en planken worden door de ontketende golven tegen de huizen gebeukt. Overal verwarring, overal vluchtende vrouwen en kinderen, overal vlugge en nijvere handen ook, die met balken, zeilen, brok-

ken puin trachten de bressen te vullen. Eindelijk, 's Zaterdags, neemt de storm af, althans bij Hindelopen, maar niet voor de rest van Friesland. Zeventien mensen hebben hun graf gevonden in de golven; de zware zeedijken zijn op acht plaatsen doorgebroken, de waterkeringen gedeeltelijk weggeslagen en honderddrieduizend hektare vruchtbaar land zijn onder de zeevloed bedolven: bijna tweederde gedeelte van Friesland is gemaakt tot een barre zee, binnen de tijd van amper driemaal vierentwintig uur.

Dat was de Sint-Agathavloed van het rampzalige

jaar 1825, minder erg misschien dan de grote Sint-Elizabetsvloed van het jaar 1421, maar toch belangrijk genoeg om de mensen er weer eens aan te herinneren dat in de eeuwige strijd tussen land en water dit laatste, geholpen door de wind, zich nog lang niet gewonnen geeft.

BAS EN BES

Bas en Bes, die uit Stakel's gesticht ontsnapt zijn, zijn een bioscoop binnengevlucht, waar de film „De geheime tuin“ gedraaid wordt.

"T'IS PRACHTIG, BAS!"

JA! "T'IS EEN MOOIE FILM!"

BAS EN BES HEBBEN GEZIEKEN HOE MARY LENNOX DE SLEUTEL VAN DE GEHEIME TUIN GEVONDEN HEEFT, MET HAAR VRIENDJE DICK IN ZIJN OP ZOEK NAAR DE INGANG.

O DICK, DAAR IS BEN WEERSTAF, DE OUDE TUINMAN ALS HIJ ONS ZIET, ZAL HIJ ONS NOOIT IN DE GEHEIME TUIN LATEN!

GAUW WEGKRIJPEN, MARY, ONDER DE STRUIKEN!

KUK HIJ LAAT ZIJN GEREEDECHAP OP DE KRIJWAGEN!

HU GAAT ZEKER ETEN!

DE OUDE BEN TREK MET ZIJN KRIJWAGEN WEG. AMPER VARS HIJ VERDWAENEN OF MARVEN DICK JLDEN NAAR DE HOGE MUUR.

WEET JE ZEKER, DAT ER EEN DEUR IS, DICK?

ER MOET ER EEN ZIJN, ANDERS ZOU ER TOCH OOK GEEN SLEUTEL GEWEEST ZIJN!

HIER, DICK! HIER!

MET GROTE MOEITE WIST MARY DE SLEUTEL OM TE DRAAIEN EN TOEN DUINDE DICK DE DEUR OP ZIJN VERBOORTE SCHADHEREN OPEN. ZE DE DEN EEN DIAD NAAR VORON EN BLEVEN TOEN STOKSTUF STAAN.

HOE DOOD IS ALLES! KUK DAAR EEN WOESTENY!

KUK DAAR EENS!

DAT ZIJN DE DODE BLAREN VAN TIEN HERFST MAANDEN. NIEMAND MOET HIER THEE GEPRONKEN HEBBEN TOEN.

—TOEN DIE ZWARE TAK VIEL

GEENS HERINNERDE MARY ZIKAL DAT COR GRAVEN HARE GEZEED HAD, DAT ZIJN MOEDER DOOR EEN WALLEDE BOOM GEDOOD WAS. PENZENDE BLEEF ZE BIJ DE VERLETTERDE STOEL STAAN.

MARY BEGREEP NI, DAT COR'S MOEDER TIEN JAAR GELEDEN IN DE GEHEIME TUIN GEDOOD WERD EN DAT COR'S VADER IN ZIJN VERDRIET DE TUIN HAD AFGELOTEN EN ER NOOIT MEER WILDE BINNENGAAN. MARY MOUVERDE.

KUK LIEBES, VROEGER MOET DE TUIN HEEL MOOI GEWEEST ZIJN.

LUKTER EENS, MARY, LATEN WE HIERVAN ONZE EIGEN GEHEIME TUIN MAKEN. IK HOUD VAN AL WAT LEEFT, LATEN WE ALLES WEER TOT BLOEI BRENGEN IN DE ZOMER MOET DIT DE MOOISTE TUIN OP DE AERLE WERELD WORDEN.

WAND IN HARE VOETEN MARY EN DICK DE TUIN. ZOMERDAGS DLEN ZE DE DEUR NAUTER ECHT TACHT.

HIER IS DOKTER GRILSTEEN, ARME JONGE HEER! STUMPER NIETS AAN TE DOEN

GA WEG! IK WIL DOOD-GAAN!

HEEFT HIJ AL ZIJN MEDKUNEN INGENOMEN?

JA, DOKTER!

EN U HEBT NATUURLIJK DE RAMEN EN DE BLINDEN ALLEMAAL GESLOTEN GEHOUDEN! EN HIJ HEEFT STEEDS DE BEUGELS AAN ZIJN BENEN GEHAD GOED ZO! DE ARME JONGEN IS DOODZIEK, WEET U!

INTUSSEN BRACHT DOKTER GRILSTEEN EEN BEZOEK AAN MARY'S NEEFJE, COR.

"SCHATEILAND"

NAAR DE AVONTURENROMAN
VAN E. L. STEVENSON

Jim Hafkens woonde in de achttiende eeuw bij zijn ouders, die een herberg hielden aan de kust van Somerset. Op een goede dag trad een ruwe zeebonk de herberg binnen. Hij heette Billy Jones en scheen ten einde raad te zijn en naar die afgelegen streek te zijn gekomen om zich voor zijn vijanden te verbergen. Hij was voordel bang voor een kerel met één been en hij vroeg Jim, goed naar zo'n man uit te kijken.

1 Dokter Lievers maakte het pakje open en vond er een kaart in, waarop stond, waar Flint, een berucht zeerover, zijn buit had begraven voor hij stierf. Met deze kaart in zijn kist had Jones wel reden gehad om voor zijn achtervolgers beducht te zijn. De landheer was een voortvarend man en hij verklaarde, dat hij te Bristol een schip wilde uitrusten en met Jim en de dokter op zoek gaan naar de schat. Dokter Lievers stemde toe en Jim was volslagen in de wolken.

3 De Hispania verliet Bristol en bleek uitstekend te lopen. Trelan was met de bemanning, die voornamelijk door Zilver bleek aangemonsterd, best tevree. Hij behandelde ze edelmoedig en had zelfs een ton appels op het dek staan, waarvan ieder zich naar believen kon bedienen. Op een avond wilde Jim een appel pakken, maar daar de ton bijna leeg was, klom hij er in. Nauwelijks was hij er beland toen Lange Jan en een andere man tegen de ton gingen zitten.

Spiedig kwam Billy Jones te sterven en Jim en zijn moeder vonden, dat zij gerust zijn scheepskist mochten nakijken, daar Billy steeds vergeten had kostgeld te betalen. In geolied papier vonden zij een pakje en het scheen wel, dat Billy's vijanden het daarop gemunt hadden. Jim bracht het pakje naar de landheer Trelan en deze sprak er 's avonds met zijn vriend, dokter Lievers, over.

2 Trelan trok naar Bristol en kocht een prachtig schip, de Hispania. Men was overeengekomen het doel van de reis volstrekt geheim te houden, maar Trelan was babbeltiek en spoedig wist iedereen in Bristol, dat hij achter een schat aanzat. Toen Jim op het schip kwam, zag hij, dat de scheepskok, „Lange Jan” Zilver, maar één been had. Zilver bleek evenwel een aardige kerel, die veel bleek op te hebben met Jim, die tot scheepsjongen benoemd was.

4 Jim stond op het punt uit de ton te springen, toen enkele woorden, die hij van Lange Jan opving, hem de oren deden spitsen. Zilver wilde zich van het schip meester maken, zodra de schat aan boord zou zijn. Hij zou Trelan, Lievers en kapitein Smoller, die door Trelan was aangesteld, vermoorden. Het grootste deel der bemanning was op Zilver's hand. Toen vroeg Lange Jan aan de andere man, een appel voor hem te pakken. Jim hoorde hem opstaan.

Waarom Hannes

een kleine opening in het gaas was. De arme kippetjes wisten van niets en sliepen. Maar een van hen was enkele ogenblikken later verdwenen. Die werd in de bek van de vos naar het bos gevoerd.

Dat lijkt wel erg gemeen van die vos, hè! Maar ja, een vos is maar een dier. En bovendien: deze vos had in zijn nest vier lieve kleine vosjes liggen, waarvoor hij alle dagen zorgen moest. Zo gauw hij met de pasgedode kip in zijn bek het hol binnengleed, sprongen de jongen vol vreugde op. Ze roken het dadelijk: daar kwam weer een lekkere hap eten voor ze aan. De smulpartij kon weer beginnen. Dat had de vos nu al enige nachten achtereen gedaan. Eigenlijk bleef hij ook liever een eind van de boerderij weg. Maar er was in het bos maar zo weinig te halen. Rein moest wel naar de mensen. Maar hij vertrouwde ze helemaal niet.

Natuurlijk vond de boer het niet prettig, dat er telkens een kip verdween. Hij ging zelf ook eens op onderzoek! En ja, hoor! Hij vond de opening, waardoor Rein in het hok kon komen. Daar zag hij ook de vele veren liggen, die de laatste kip verloren had, toen Rein het beest door de opening trok.

„Daar zullen we gauw een eind aan maken!” besloot de boer. Hij maakte de opening weer netjes dicht.

„De vos heeft vannacht weer een kip gestolen, Hannes! Maar nou heb ik de opening dichtgemaakt. Nou kan ie niet meer in het hok komen.”

„Dus hoef ik niet meer naar de vos te zoeken?” vroeg de jongen.

„Dat zeg ik niet!” lachte de boer. „De vos zal heus wel terugkomen.”

„Moet ik nog naar hem zoeken?”

„Zoek jij maar, hoor. En als je hem gevonden hebt, dan krijg je een horloge van me!”

Hannes keek zijn vader eens aan. Maar die lachte niet! Zou hij het echt menen? Een hor-

loge! Ha, daar had Hannes al zo vaak om gevraagd. En nu zei vader, dat hij er een kreeg als hij de vos vond. Was dat even wat? Hannes ging meteen aan het zoeken. Hij kwam zelfs bij moeder in de keukenkastjes kijken.

„Wat voer je toch uit?” vroeg moeder.

„Ik zoek de vos, die onze kippen steelt. En als ik hem te pakken krijg, krijg ik van vader een horloge.”

Moeder lachte maar eens. Ze dacht ook: zo'n kleine jongen krijgt die slimme vos nooit te pakken.

Neen, dan wist de boer wel betere raad.

„Teun,” zei hij tot zijn knecht, „we blijven vannacht op, hoor. We gaan op de loer liggen, of we die vos te pakken kunnen krijgen.”

Voor zo'n werkje was Teun dadelijk te vinden. Ook Hannes wou meeloeren.

„Loer jij maar in je bed!” lachte vader. „Misschien ligt de vos wel onder de dekens.”

Neen, Hannes mocht niet van de partij zijn.

Toen het donker was, stonden de boer en zijn knecht op wacht. De boer had een echt geweer en de knecht een flinke knuppel. Als de

Er is iets niet in orde met de kippen,” zei kleine Hannes, terwijl hij aandachtig de vele kippen bekeek, die in het grote hok rondliepen. „Ik zie die twee zwarte kippen nergens.”

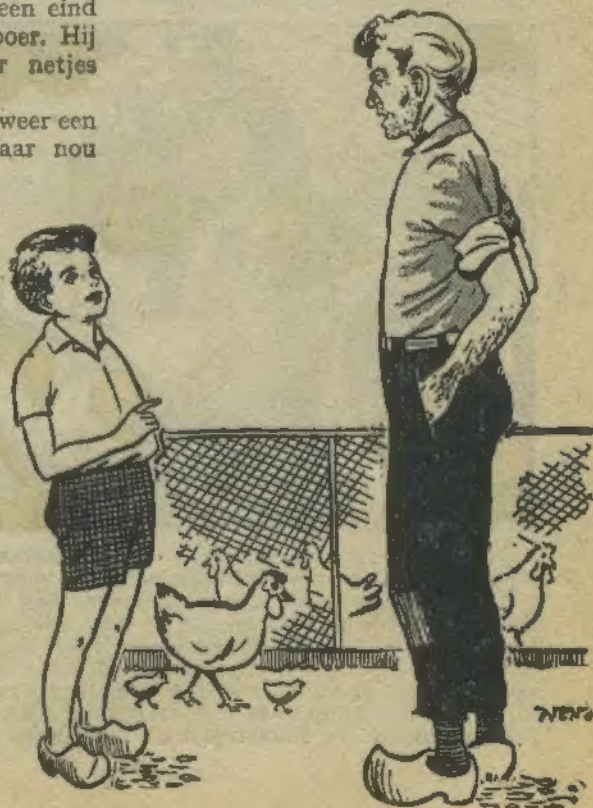
De boer, Hannes' vader, stond ook te kijken.

„Ik geloof warempel, dat je gelijk hebt, jo. Er verdwijnen hier kippen. Probeer eens of je ze tellen kunt.”

Nu was Hannes nog maar een heel klein kereltje, maar een beetje tellen, dat kon ie toch wel. Hij kwam tenminste tot achtenveertig. Nu is achtenveertig kippen op een boerderij niet zoveel. Maar de boer vond het beslist te weinig.

„Ik moet er meer hebben. Toch zeker zo'n vier- of vijfenvijftig. Reintje de vos is zeker weer aan de gang. Uitkijken, Hannes, of je ook iets van die slimmerd ontdekken kunt.”

Nou, voor zo'n baantje voelde Hannes wel! Heel de dag was hij op de loer; hij kroop zachtjes in de donkere schuur; plotseling dook hij achter de mesthoop en hij bedacht van alles, om de vos te verrassen. Maar Rein was ook niet gek. Die hield zich overdag wel schuil. Maar 's avonds, als alles donker was en de hele familie naar bed, dan kwam Rein uit het bos te voorschijn. En dan kwam hij heel zachtjes en o zo voorzichtig naar de boerderij geslopen. Dan loerden zijn glinsterende oogjes overal rond en wong hij zich tussen een stapel kisten naar het kippenhok, juist daar, waar

geen horloge kreeg

vos nu kwam opdagen, was hij er zo geweest. Maar toen Reintje die nacht naar de boerderij kwam geslopen, rook hij al heel gauw onraad. Zo keerde de vos die nacht zonder buit in het hol terug en moesten de jongen honger lijden.

De boer en zijn knecht hielden dus tevergeefs de wacht. Rein kwam niet opdagen.

„Maar we geven het niet op!” bromde de boer. „De volgende nacht doen we het weer.”

Maar ook de volgende nachten, telkens als de mensen de wacht hielden, bleef Rein uit de buurt. Het was wel heel erg voor de jonge vosjes, die al die tijd haast niets te eten kregen, maar Reintje had zijn leven nog te lief.

Hannes begreep er niets van, dat zijn grote, sterke vader na drie nachten loeren de vos nog niet te pakken had.

„Neen, dat wachten geeft ook al niets!” zei de boer. „We zullen het anders aanpakken. Ik ga een klem bij het kippenhok zetten. Ik maak een nieuwe opening in het gaas. Als de vos dan in het kippenhok wil kruipen, stapt hij op de klem en is gevangen. Snap je dat, Hannes? En als jij dan morgenochtend komt kijken, zie je de vos in de klem zitten.”

„En krijg ik dan dat horloge?” vroeg de jongen meteen. Maar dat kon de boer niet beloven. „Ik heb gezegd, als jij de vos te pakken krijgt... en met die klem vang ik hem eigenlijk...”

Hannes was het er niet helemaal mee eens. Hij besloot extra goed op te letten; wie weet, kreeg hij het beest toch nog te pakken.

Die avond was het vroeg rustig op en om de boerderij. Toen Rein opnieuw kwam aangeslopen, miste hij dadelijk de mensenlucht van de vorige avonden. Neen, er was nu geen onraad. Hij kon nu gerust naderbij komen. Toch was Rein extra voorzichtig. Ha, daar was het kippenhok al. Het was er doodstill. De kippen zaten allemaal op stok. Wat was dat? Was daar een opening in het hok? Ha, daar kon Rein makkelijk door. Nog even keek hij of alles veilig was. Toen... deed hij de laatste stappen naar de opening van het kippenhok.

ineens gebeurde het! Klap! zei een zware, ijzeren beugel. Meteen voelde Rein zich op de grond gesmakt. Zijn beide voorpoten zaten vast. Het deed pijn, veel pijn. Maar dat was niet het ergste. Hij zat vast; hij kon niet meer weglopen. Ja, Rein wist het! Nu was het met hem gedaan. Straks zou de boer komen. Die zou heus geen medelijden met hem hebben. Die zou hem zeker doodslaan. O, wat moest er dan van de vier jonge vosjes in het hol terechtkomen! Die zouden ook doodgaan. Van de honger! Het was wel heel erg.

Eensklaps piepte er ergens een deur. Nu ging het gebeuren. Stappen kwamen naderbij. Reintje waagde nog een laatste poging, neen, niet om weg te komen. Maar hij deed net of hij dood was. Onbeweeglijk wachtte hij af wat er verder met hem gebeuren zou. In het donker van de nacht kwam een klein kereltje aangeslopen. Het was Hannes. Die was een kort poosje geleden zo ineens maar wakker geworden. En het eerste, waar hij aan dacht, was de vos.

„Zou de vos al gevangen zijn?”

Meteen was Hannes zijn bed uit gesprongen. „Ik ga eens kijken. Want... als ik de vos bij vader breng, krijg ik dat horloge!”

Ja, dat horloge betekende voor Hannes alles. Daarvoor sloop hij zelfs stilletjes het huis uit. En nu, nu stond Hannes bij het kippenhok. Meteen zag hij de vos. Die lag daar heel stil.

„Hij is al dood!” begreep Hannes dadelijk. „Die zal ik eens even naar vader gaan brengen.”

Met twee handen begon de jongen aan de stalen klem te trekken. Tjonge, wat zat dat ding vast. Maar Hannes hield vol. Ja, de beugel bewoog al een beetje. Nog even harder trekken. Ja hoor, nou lukte het. Het ijzer, dat Reintje vastgeklemd hield, ging omhoog. Hannes wou al hoera roepen. Maar... hij deed het niet. Want op hetzelfde ogenblik, dat de klem omhoog ging, sprong Reintje overeind. Vóór Hannes wist wat er gebeurde, strompelde de vos weg. Nou, daar schrok de

jongen toch wel van. Hij begon er zowaar van te huilen. Dat gehuil van een kleine jongen in de stille nacht klonk wel een beetje vreemd. Daar werden ze in de boerderij dadelijk wakker van. De boer kwam even later al naar buiten gelopen. Die zag dadelijk de kleine, huilende jongen.

„Wat moet jij hier? Wat doe jij in de nacht op het erf?”

„Ik.... ik.... wou naar de vos gaan kijken!” snikte Hannes nog.

„En was de vos er nog niet?”

vroeg de boer. „Moet je daarom zo huilen?”

Hannes wist niet, hoe hij het zeggen moest. Maar vader moest het weten.

„De vos was er wel! Hij zat in de klem.... ik dacht, ik dacht.... dat ie dood was....”

Toen begreep de boer het al.

„En toen heb jij de klem open-gemaakt! Wel heb ik van mijn leven! Nou is het jouw schuld, dat de kippendief er toch nog vandoor is gegaan!”

„Hij is die kant uit gelopen!” wees Hannes nog.

Maar ja, dat gaf ook al niet veel. De boer ging nog wel op zoek, maar van de vos was niets meer te ontdekken. Die had zich zo vlug hij kon uit de voeten gemaakt en zat intussen al veilig en wel bij zijn jongen in het nest. Nooit, nooit zou ie meer naar die boerderij toe gaan.

Zo werd de boer toch van de vos verlost. Er werden nu geen kippen meer gestolen.

Toen Hannes de volgende morgen weer wakker werd, sprak hij maar niet meer over de vos. En hij heeft zijn vader ook niet om dat horloge gevraagd. Zo slim was Hannes nog wel.

J. R.

De kleine knutselaar

De vogel vliegt

Deze vogel maken we van kurk en papier.

Neem een grote ronde kurk en maak aan de voorkant een flinke in-

snijding, waarin je de kop van de vogel kunt steken (a).

Figuur b moet je tweemaal knippen, want die vormt de vleugels. Die steek je vast opzij van de kurk. Verder de staart c, die je vastzet in een inker- ving aan de achterkant van de kurk.

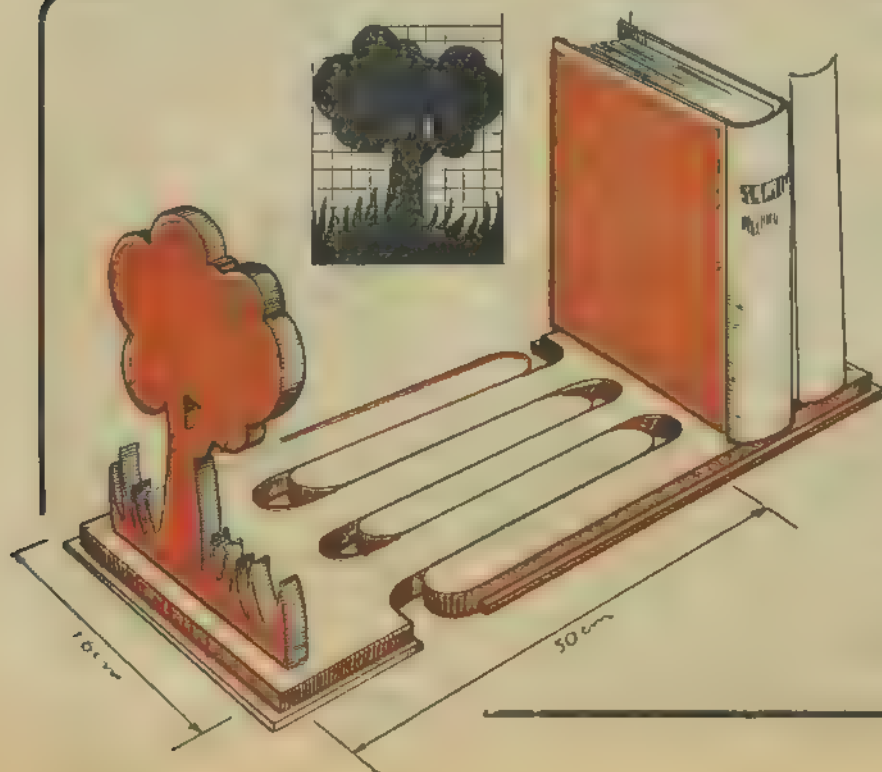
De vleugels een tikje naar buiten ombuigen en dan maar laten vlie- gen. Figuur A laat zien hoe de vogel

er na afwerking uit ziet. Neem geen te zwaar papier en maak de vleugels niet te klein.

Boeken- steuntjes

Steunen van deze soort hebben het grote voordeel dat ze niet kunnen omslaan, daar het gewicht van de boeken op de ineengeschoven pen- nen drukt. De bodemplank meet 50 cm. De breedte is 16 cm.

De zijstukken worden later vast- gelijmd op de aan beide kanten van de plank uitstekende pennen. Het verdient verder aanbeveling om vilt te plakken onder de bodem- plank, zulks om eventueel krassen op het tafelblad of het bureau te voorkomen. Beitsen in de gewenste kleur.

Plaatje inlijsten

Benodigd materiaal: Plaatje: 5 x 9 cm; stukje lichtbruin karton 13 x 18 cm. Sterk bruin pakpapier (nieuw). Stukje glas 11 x 15 cm. Hangertje.

Maak het glas schoon met spiritus. Leg het op het lichtbruine karton en trek het heel nauwkeurig om met een potlood met een scherpe punt. Knip het uit en plak precies in het midden het plaatje, zodat aan elke kant een rand van 3 cm breedte overblijft. Knip van het bruine papier een rechthoek van 13 x 17 cm. Teken langs elke kant een lijn op een afstand van 1 cm van de kant. Smeer het pakpapier gelijkmatig in met lijm. Leg het karton met het plaatje er op binnen de potloodlijnen op het bruine papier. Keer alles om op een schone krant en wrijf het papier stevig aan, zodat er geen luchtblazen meer onder zitten. Leg het glas op het plaatje. Het uitstekende randje papier wordt er straks omheen geplakt. Knip hiervoor de hoekjes schuin af, volgens de tekening (vooral niet vlak langs de punt van het glas). Plak nu de twee korte kanten strak om het glas, na ze opnieuw te hebben ingesmeerd met lijm. Druk de kleine hoekjes bij de hoekpunten in, zodat de hoekpunten van het glas bedekt zijn. Plak nu de twee lange kanten om.

Plak aan de achterkant een hangertje, dat men klaar in de papierwinkel kan kopen.

KLEURPLAAT

Trek de tekening netjes over en kleur de drie vrouwtjes naar eigen smaak.

Een stoeltje en een tafel

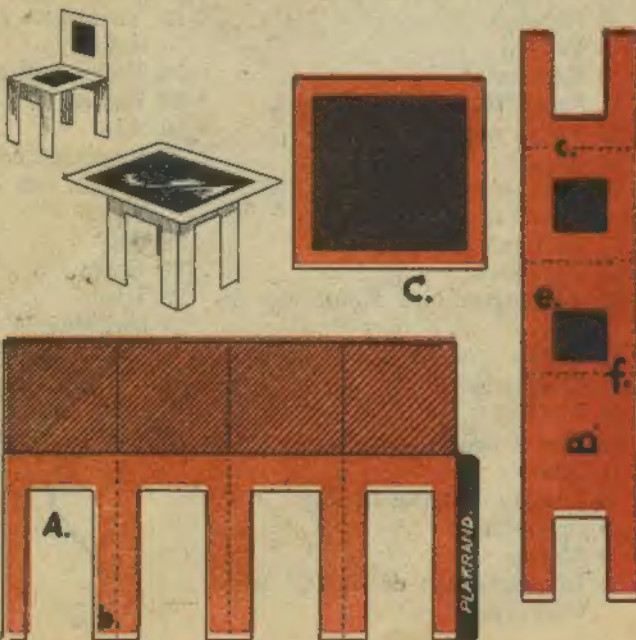
Tekening A geeft aan, hoe je de tafel moet maken. Vouwen langs de gestreepte b-lijnen. De dikke zwarte rand rechts is het gedeelte dat je vastplakt met de andere kant. Zo krijg je een rechtopstaand vierkant. De schuingestreepte gedeelten knippen we in over de hele lengte van de brede strepen en plakken die vlakken over elkaar.

Het blad C levert geen moeilijkheden op. We plakken het op het rechtopstaande vierkant.

B is de tekening voor de stoel. Eerst vouwen langs het c-lijntje, dat is de zitting van de stoel; e is de rugleuning. Dan vouw je weer langs het f-lijntje naar beneden en dat B-gedeelte plak je vast tegen

de achterkant van de rugleuning.

Natuurlijk kun je dit stoeltje ook van hout maken. Maar daar je hout nu eenmaal niet kunt vouwen, moet je 't doorzagen en daarna op elkaar lijmen of spijkeren. Tenminste als het hout dik genoeg is. Daarna mooi oplakken.

WIE PUZZELT ER MEE?

Beren-puzzle

Horizontaal
1 Zware stem
4 Iedereen

8 Bijwoord, waarmee sprookjes beginnen
9 Meisjesnaam

10 Bittere vloeistof
11 Klein meer in de heide
12 Verharding van de huid
13 Afkorting voor doctor
14 Boomsoort en ook muzieknoot
15 Bekende rivier in Italië
17 Voertuig dat men alleen in de winter gebruikt

Vertikaal

1 Dier van deze puzzle
2 Reeds
3 Sneeuwlat
5 Eenjarige veulens
6 Werktuig dat de boer gebruikt
7 Vogelverblijf
8 Plaats op de Veluwe, aan de lijn Utrecht-Arnhem
10 Meisjesnaam en naam van Adam's vrouw
12 Voornaam
15 Vader
16 Delen van het hoofd en zintuigen

Van links naar rechts

1 Veeg je de voeten op af
4 Afgemat
8 Voorbij
9 Regelmaat
11 Speelgoed
12 Teken van verdriet
13 Rund
14 Meisjesnaam
15 Eerste man
17 Deel van het been
19 Zonderling
21 Voedingsmiddel. Komt van de kip
22 Ieder
23 Aansprektitel
24 Haarlok

Van boven naar beneden

1 Insect
2 Laatste deel van de dag
3 Ogenblik
5 Zintuig
6 In plaats van dood, zegt men vaak.....

7 Schrijfmateriaal

10 Jongensnaam
12 Twintigste en negentiende letter
13 Vrouw van opa
15 Planct
16 Slée
17 Kroon (afkorting)
18 Vrucht van een boom
20 Spil
22 Roem
23 Klein kereltje

Kruiswoord-puzzle

EEN RAADSEL- ACHTIGE BRIEF

„Is die jongen nou helemaal be-
toeterd?“ zei vader Sikkeman,
toen hij onderstaand briefje van
Nelis kreeg, die hij uit wanhoop
naar een kostschool had gezonden.

De zaak zat zo. Nelis lag vreselijk
overhoop met de leestekens. De
meester gaf hem toen deze raad:
maak heel korte zinnen, zet achter
elke zin een punt en begin de vol-
gende zin met een hoofdletter.

Nelis, die niet precies wist wat
een zin was, had zijn hele brief vol
punten gezet. Zo maar op goed
geluk af. Soms midden in een
woord.

Als je nu die punten op hun
plaats wilt zetten, dan zul je de
stijl van Nelis niet bewonderen,
maar je zult toch kunnen snappen
wat hij wou mededelen. Hier is dan
die brief.

„Beste vader. En moeder het
gaat goed met u. Ook hoop ik de
pen. Krabbelt op het papier van de
meester. Hoort u wel hoe. Het gaat
in het bos. Spelen we urenlang met
cijfers. Schiet ik goed. Optellen
Jan. En Mie de dagen.

Mie is erg ver. Wend in het bos.
Gaan we morgen over de wolken.
Heeft meester van alles. Verteld
maar we zwijgen als. We eten altijd
leer. Ik 's morgens mijn les en mijn
tuin. Betreur ik.

Niet met gymnastiek won ik tien.
Maal fijn alle jongens.

Bruiden het uit mijn spieren.

Die worden sterk. Maar ik sla
nooit kleine jongens over. Al zegt
men dat ik beleefd ben op het bord.

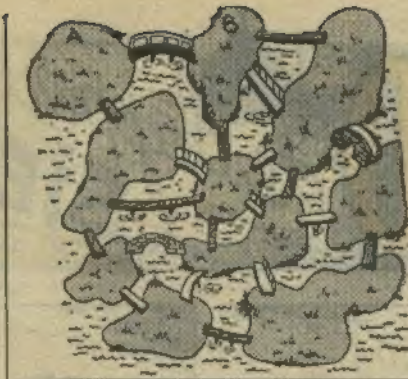
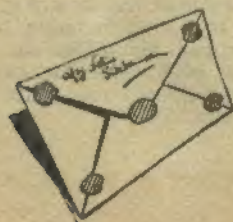
Schrijf ik vandaag voor morgen.

Is het een vrije middag huilen.
En vervelen deed ik alleen de eerste.

Dag dag vader. En Moeder is de
witte bloem. Nou open dag.

Vader dag. Moeder voor allebei.
Een kus Nelis.”

Hebben jullie het gesnapt?

EILANDEN- PUZZLE

Boer Jansen gaat met z'n karre-
tje van B naar A. Op elk eilandje
moet hij een vracht afgeven. Hij
passeert negen bruggen en gaat
geen tweemaal over hetzelfde ei-
land. Welke weg neemt boer Jansen?
Er zijn verschillende wegen moge-
lijk.

UIT WELK BOEK IS DAT?

Dit is een raadsel *speciaal voor
meisjes boven de tien jaar*. Ik denk
niet dat veel jongens dit boek
hebben gelezen, maar de grotere
meisjes kennen het vast allemaal!

Dus: In welk boek komen de
volgende regels voor:

Zou hij nog eens tellen, hoeveel
er in 't zakje was? Och, 't was
eigenlijk niet nodig, want hij wist
't precies — er waren honderden-
elf centen — dus bijna genoeg voor
een warm wollen schort voor Mem!

Maar — de harmonica, o, die
heerlijke harmonica, waar hij nu al
bijna drie jaar voor gespaard had!

Klaas drukte zijn gezicht in 't
kussen.

*

*Dit is voor de kleintjes, maar de
groten mogen het ook zeggen, als ze
het weten. En natuurlijk weten ze*

het, want wie kent nu niet het
leuke boek, waarin dit voorkomt:

„Och, wat een ongeluk....“
denkt hij. „O wee.... mijn baard!
O wee.... mijn kiell! Hoe kom ik
ooit weer los?“

Onze spreek- woordenrebus

Aan welk spreekwoord her-
innert jullie bijgaande teke-
ning? Het is die van een be-
kend geldstuk, dat rechttop
staat. Dus....?

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

CIRKELPUZZLE

1 Grot; 2 Krot; 3 Boot; 4 Moot;
5 Kant; 6 Want; 7 Gent; 8 Bent; 9
Last; 10 Kast; 11 Rust; 12 Kust;
13 Laat; 14 Maat; 15 Krat; 16
Wrat.

Spreekwoordenrebus

DOOR VRAGEN WORDT MEN WIJS

Ja, het is wel eens vervelend, als
kleine broer of zus van een jaar of
drie, vier, al maar vraagt: wat is
dat; hoe komt dat; hoe moet dat?
En dan worden jullie misschien wel
eens een beetje ongeduldig, maar
denkt er dan aan, dat jullie, toen je
zelf nog heel klein was, ook ontel-
bare vragen per dag stelden en....
als je niet vraagt, kom je ook niets
te weten. Door te vragen hebben

jullie van alles geleerd, en kleine
broer of zus zal ook door vragen
wijs worden. Als jullie tenminste op
de vragen antwoord geeft.

KRUISWOORDPUZZLE

T	A	S	T	E	G	E	L
A	N	K	E	R	R	I	A
N	E	I	G	E	N	K	M
D	M	G	I	L	D	E	
	O	V	E	N	A	L	G
B	O	O	N	O	M	L	
E	N	G	K	O	M	M	A
R	E	D	S	E	I	N	
K	I	L	O	T	R	E	S

WAT IS HUN BEROEP?

De heer G. S. Wazes, Laren, is
glazenwasser en de heer K. Bekket,
Baarn, is banketbakker.

HAMID *de dappere* SJEIK

7 Spoedig echter had hij zijn vrees overwonnen. „Zo, je leeft dus nog,” grauwde hij, terwijl zijn ogen van woede fonkelden. „Je val was dus alleen maar een list! Maar dat is dan ook de laatste list van je leven geweest, sjeik!” Meteen greep hij naar zijn mes, maar Hamid omsloot zijn arm als in een schroef.

8 Het sprak vanzelf, dat er nu voor Hamid van het winnen van de race en het helpen van Faimah's broer geen sprake meer was. Hij vocht integendeel voor zijn leven met een verbeterden tegenstander. Met een plotselinge stomp op de kaak wist hij de Arabier het evenwicht te doen verliezen en deze viel op het woestijnzand.

9 „En nu ben je mijn gevangene,” beet hij zijn tegenstander toe. Hij bond de Arabier de handen op de rug, besteege zijn paard en zette de terugtocht in. Intussen was Selim tot grote teleurstelling van Faimah het eindpunt gepasseerd. „De sjeik verslagen!” hijgde het meisje. „Hoe is zo iets mogelijk!”

10 Dat gehelm was evenwel spoedig opgelost, toen Hamid zelf met zijn gevangene bij zijn vrienden verscheen en hun vertelde wat er gebeurd was. En het was heus geen groot-spraak van de sjeik, toen hij opmerkte, dat het enkel aan zijn gevangene, de Arabier, te wijten was, dat hij de wedstrijd niet gewonnen had.

11 Hammond, de politiechef, nam nu de gevangene van Hamid over. Het gezicht van de bandiet kwam hem niet onbekend voor en toen hij hem aan de tand voelde, kwam hij weldra tot de ontdekking, dat hij met de struikrover Zalia te maken had, op wiens gevangenneming een grote beloning gesteld was.

12 En zo had de sjeik wel niet de prijs van de race gewonnen, maar Hammond stelde hem toch een beloning ter hand, welke voor die prijs niet onderdeed. Hamid gaf die beloning aan Faimah, die dankbaar het geld voor haar zieke broer aanvaardde. En zo had de wedstrijd een voor ieder bevredigend einde.

